

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

dereḳ ḥayim

Horovits, Yeshayah

zolqiew, 1802

אריו תשרפ

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11744)

אמתנות מני בגין דנשמתא קדישא סלקת וסתעברת מני' ול
 אחתוי * דלת תימא כד מית בר נש ואחלש האי נשמת
 אסתעברת מני' אלא כד תיהו בתיי בתוקפי' אסתעברת מני'
 האי נשמתא ולא נהרא לרוחא ורוחא לא נהיר לנפש
 כדן לולמא אסתעברת מני' ולא נהיר לי' מהאי יומא בולא * מכר
 עלי' ואפילו לפרי שמיא מאי עמא בגין דנשמתא הא סליק מני'
 ורוחא לא נהיר לנפשי' כדן נפשא אחלשית ומיכלל' וכל האובחא
 דגופא' סלקא מני' וסתעבר * ואמר ר"י אפילו כל זימנא דנפשי'
 איניש צבי' מדעי' ולא יכיל ללמא נשמתא אסתעברת וסלקא מני'
 וכדן לא נהיר רוחא לנפשא עד דדיינין דינא דבר נש * ואי דייני'
 ליה לבר נש לטב כדן נשמתא אסתעברת לאתר' ונשירא לכולא
 הא בזימנא דקיימא מלה בדינא ובזימנא דנא קיימא מלה בדינא
 חלחין יומין אקדימות נשמתא לכלא ולולמא אסתעבר מני'
 האנא בזימנא דדיינין ליה לבר נש ליילא סלקין לנשמתה' לבי' דינא
 ודיינין על מימרהא והיא אסתידת בכלא ואסתידת בכל רעיו
 דבר נש ובעובדין לא אסתידת דהא כולהו בספרא בחיבין ובכולהו
 דייני' לי' לבר נש * בההוא שעתא דדיינין לי' לבר נש לעילא
 כדן דוחקא דגופ' אסתכח יתיר מטאר זמנייא * אי דיינין לי'
 לטב כדן ארפין מני' וזיעא אהבקע על גופא ונשמת' אסתעברת
 לזחר ונהרא על כלא ולא סליק בר נש מבי' מדעי' לעלמין עד
 דדיינין דינא לעילא * ואי תימא כמה חייבי עלמ' כמה רשיעי עלמא
 קיימין בקיומיהו * אלא קב"ה אסגת בדיני' לבר נש אף על גב
 דהשתא לא זכי והוא חמי דהא לבחר זכי דאין לי' לטב * או לזמין
 דאוליד בר דיחוי ובאם בעלמא ועל דא קב"ה דאין לי' לטב וכל
 שזדווי ודינו לטבא * ובכלא אסגת כמה דכתיב חי אני נאם ה'
 וגו' אם אהפוך במות הרשע כי אם בשו' רשע מדרכו ומי' *

פרשת וירא

וירא

אלנו ה' באלני אמרא לפי שנתן לו עלם על סמילם
 לפיכך נגלה עליו בחלקו * וסרבה שאלים איך
 אברהם אבינו שאל עלם אס לקיים לווי המקום וכל התירולים
 שראיתו בזם אין בהם קורת רוח * ונראה בעיני ח"ו שסי'
 שאל עלם אס לקיים מאמר המלך אף שאל עלם איך יאחז לדיק דרבו
 בשמות

ראות שיק
 מול את י
 מול * ו
 בינו ליע
 וסר אס
 וז והיות
 ברהס א
 ותו הקצ
 עשה אס
 בזה עס
 יאמר
 מהוא מ
 בייטיב ל
 שהס נוח
 לחס וגו'
 ויאבר
 למעלה
 למטה
 וענין ל
 של פטי
 בי
 מלהזכ
 לכחוב
 ארז

דת מני' ול
 האי נשמח
 עברת מני
 נהיר לנפש
 בוגל מברו
 וליק מני
 כל האובת
 זמנה דנפ
 והלקא מני
 ופי דייני
 לכול
 מלה דדינא
 מני
 לבי דינא
 בכל רעיו
 בין ובכולו
 ד נס לעיל
 אי דיינין ל
 ת' אסדרת
 לעלמין עד
 ישיעי עלמא
 סאף על גב
 או לזמנין
 לי לטב וכל
 אני נאם ה'
 בו ומי')

ראות שיקיים מאמר האל דהיינו בי נלטווס
 מול את ישמעאל בנו וכל מקנה כספו ואולי לא יגותו את על
 מול * והא ראי' שישמעאל התפטר שלא עכב והי' לויך אבר
 בינו ליעץ איך יבהא אותם ומס ידבר על לבס * ללמוד
 וסר את בן מלוס לידו וחייעץ באיך ומס ובתיה אופן היו
 וזב והיוחר פריד וק יס ועלת ה' היא הקוס * עוד יש לו
 אברהם אבינו קיים כל התורה בולה ובמלות מילה ידע שי
 אותו הקצ"ה על המילה וקודם נלטווס היה אברהם מהרחר
 עשה את ימול את עצמו או ימתין עד מילה * הקצ"ה אותו וי
 בזה עם ממרס ונחן לו עלה על המילה הזו בלומר על מי
 בזמנה מלוס לו המקום בי בן המלוס יותר מהודר :

יאמר

ה' את נא מלאתי מן בעיניך אל נא תעבור מעל
 עבדך * ראוי למי שיטיב לאנשים שיראה להם
 שסוא מקבל טובה מהם במס שיקבלו ממנו לא שיחפאר על הטוב
 ויטיב להם * ולזה אמר אברהם הרמה לאלו האנשים
 שהם נותנים לו מתנה בצואם אל ביתו לקבל טובתו * ואקחם פת
 לחם וגו' ואל' הבקר רץ אברהם * אברהם אמר מעט ועשה
 הרבה :

ויאכלו

בב"ר ר' תנחומא בבב"ר אליעזר ור' אבין בבב"ר
 ר' מאיר מחלף אמר גלת לקרחא הלך בנימוסא
 למעלה שאין אכילה ושת' גלה חטה למרום ולא אכל * אכל
 למטה שים אכילה ושת' ויאכלו * בל הפרשם זו זס' הפיכת סדום
 וענין לוט וכו' יש בו רמזים גדולים והוכחה מוסר מענין יוס הדן
 של פטירת גשמה האריך מאד במדרש הגעלס מהזוהר הקדוש
 בפרשם זו זיל קרי בי' :

בי

ידעתי למען אשר ילוס את בני ואת ביתו אחריו * דבר
 גדול מאד הוא הוכחה מוסר אל לבנו ולביתו ולא יזע
 מלסוכיתם חמיד בלימי חיינו ואף אחרי מותו יניח להם מוכרים
 לכחוצ דברי מוסר ולהגחיל המוסר לכל אחד ואחד בלמה בסייך
 לו זסו הרמו בחיבת אחריו :

ארדה

נא ואראה וכן לעיל בדור הפלגס מוסר לדיינים
 בן כפרש"י :

ויקומו

ב

ויקמו

ממס האנשים וימקומו על פני סדום וז"ל הזוהר
 מקדוש ר' אליעזר אומר ח"ת במה הנשיג קב"ס
 פוזבו עם כל צדיק וכ"ס לאינון דאזלין במורחוי דאפילו בעל
 דבעי למידן עלמא איהו גריס למאן דרחיס לי' למאכזה במלח
 לא ייהי סהיא דינא לעלמא דתניון בשעתא דקב"ס רחיס לי' לבה
 בש פסדר לי' דורנא ומאן מיהו מסכנא בגין דיוכיה ביי' וכיון
 דזכי ביי' איהו אמטיך עליו מד חוטא דמסד דמתמטיך מסכנא
 דימנא ופרים אריטיה ורשים ליה בגין דכד ייהי דינא לעלמא
 מהוא מחבלא יזדר ביה וזקיף עינוסי וחמא להסוא רפימא כדון
 אסתלק עונו' ואזדרר ביי' בגיני כך אקדים לי' קב"ס במה דיוכי

והיה

כד בעא קב"ס לאייחאס דינא על סדום אזכי קודם
 לאברהם וסדר לי' דורנא למזכי פמהון בגין לסוזבי'
 ללוט בר אחו' מתמן סה"ד ויזכור אלקים את אברהם ויסלח את
 לוט מתוך הספכה ולא כתיב ויזכור אלקים את לוט דהא בזכותא
 דאברהם אשתו' ומאי ויזכור מאי דאזכי קודם עם אינון הלח
 מלאכין * כגווגא דא בר נש דיוכי בלדקס עם בני נשא בשעתא
 דדינא שרי' בעלמא קב"ס אדכר לי' להסוא לדקס דעביד בגין
 דככל שעתא דזכי בר נש הכי אכתיב עלי' לעילא ואפי' בשעתא
 דדינא שרי' עלי' קב"ס אדכר לי' להסוא טיבו דעביד ובה עם בני
 גשא כמס דאת אמר ולדקס חליל ממות בגין כך אקדים לי' קב"ס
 לאברהם בגין דיוכי וימזיב ללוט עכ"ל :

דינש

אברהם וכו' וזמדרם הגעלם מסוסר אמר ר' מלוח לו
 לאדם להחפלה על הרשעים שיחזרו למוטב ולא יכנסו
 לגיהנם דכתיב ואני בחלוחם לבושי שק וגו' ואמר רבי אסור לו לאדם
 להחפלה על הרשעים שיחלוקו מן העולם שאלמלא הלכו קב"ס
 להרחיק מן העולם כשסי' עובד ע"ז לא בא אברהם אבינו לעולם
 ואצטעי ית' לא היו ומלך דוד ומלך סמשיה וסמורס לא נחנס וכל
 אותן הבריקים וסמסידים לא היו בעולם :

אל

הבט אחריך כשגוהן הקב"ס לאדם טובים שאין ראוי לו סלך
 עלמו יכלס ויבוס ומכל סכן שלא יעשה גבסות ע"כ וירא
 ללוט די לך בזה: אבל אומה ישראלית שבהר סיני בלאת' מתלרי'
 וסיו הנסי' ראויס לבוא כתיב אשר עשה ד' אלטיך במלריס לעיניך
 פי לא די סלליתס פסמכות אף עיניך דואות ככל מכה אשר עס
 במלריס

פרשת
 במלריס זהו
 לילה אחת
 בנות לוט
 הי' עבירה
 סלריך אדם
 ויהי
 ע"כ מדה
 הן בעד
 והיביר
 דוסי' דר
 אינה אה
 את אבימל
 תוכחה א
 סעבר ע
 העקי
 סבירה א
 שאר הע
 דליו סמ
 מלוח יח
 כדרד ס
 מוסס א
 אינה ע
 במ

במלרים זהו לעיניך ארז"ל לעולם יקדים אדם לדבר מלום שבטביל
 לילה אחת מקדמה הלעירם כו' ככה בוחן לבות ידע שכוונת
 בנות לוט הי' לפס שמים אף שהמעשה עלמו נראה מכוער מ"מ
 הי' עבירה לשמה וקבלה סכר על המקדמות את עלמה ומכ"ם
 שלריך אדם להקדים עלמו במליות המקודם' בכל מיני קידו' שאפס'
 ימי' גריו ווריו :

וה' פחד את שרה' ולמדו רז"ל מזה המחלל על חבירו וסוף
 לריך לאותו דבר הוא נענה תחילה כו' ורש"י הביא זה *
 ע"ם מדה טובה ומליות רבה עושה אדם כשמהפלל בעד לרה אחרי'
 הן בעד רבים ואפי' בעד יחיד כמו שדויקו רז"ל בלסוגיהם ואמרו
 המהפלל בעד חבירו :

והוביח אברהם את אבימלך אמר ר' יוסי ברבי חנינא החוכר'
 מביאה לידי אהבה שנאמר הוכח לחכם ויאסבך הוא
 דעתי דר' יוסי בר' חנינא דאמר כל אהבה שאין עמה חוכמה
 אינה אהבה אמר ר"ל חוכמה מביאה לידי שלום והוכיח אברהם
 את אבימלך הוא דעתי דר' לקים דאמר כל שלום שאין עמו
 תוכחה אינו שלום * ע"כ אם יש לאדם טמא בלב על חבירו מחסב
 מעבר עליו הדרך לא יטמוס אוהו בלבו אלא יוכיח את חבירו
 ויקבל החללותו ויהי' אהבה ושלום ביניהם :

העקידה ילמוד אדם מוסר וימסור נפשו על קדושת השם
 יחברך ומכל שכן שימסור אבר מאבריו או
 חבירם איזה תאום כגון לעמוד בהשכמה לחורם ולחפיל' או לשבו'
 שאר העוונות וכן שיחם בסילה וכיוצא בזה יבטל רצונו מפני
 רצון המקום * עוד יחשוב אדם בא לידו איזה עבירה או איזם
 מלום יחשוב אולי הס"י נכס אותי עתה אם אעבור או אקיים
 בדרך שניסם את אברהם אבינו ובודאי אלו ידע האדם שהקב"ס
 מניסם אוהו עת' הי' מזהר מאד ע"כ יחשוב האדם תמיד בצוא'
 איזה ענין לידו כי בן היא מדה של הקב"ס שולח איזם ענין לאדם כדי
 לנסותו ואשרי אדם שה' אלהי במחשבתו תמיד :

פרשת חיי שרה

במדד'ש הנעלם מוסר הקדוש דמוז בואת הפדמה ענין
 בגוף והנשמה וענין טובני עפר וזמנ'התי' וכמה חוכמה
 מוסר